

**Posolstvo Svätého Otca**  
**Leva XIV.**  
**na Svetový deň modlitieb za ochranu stvorenstva 2025**

1. september 2025

***Semená pokoja a nádeje***

*Drahí bratia a sestry!*

Téma tohto svetového dňa modlitieb za ochranu stvorenstva, ktorú zvolil náš milovaný pápež František, je „Semená pokoja a nádeje“. Keď slávime 10. výročie ustanovenia tohto svetového dňa a súčasne 10. výročie vydania encykliky *Laudato si'*, nachádzame sa uprostred jubilejného roka s mottom „*pútnici nádeje*“. A práve v jeho kontexte téma tohto svetového dňa nadobúda svoj plný význam.

Ježiš často vo svojom ohlasovaní používa obraz semena, keď hovorí o Božom kráľovstve, a v predvečer utrpenia ho aplikuje na seba samého, prirovnávajúc sa pšeničnému zrnku, ktoré musí odumrieť, aby prinieslo úrodu (porov. *Jn* 12, 24). Semeno sa úplne odovzdáva zemi a s prenikavou silou jeho sebadarovania v nej začína klíčiť život, s úžasnou schopnosťou otvárať budúcnosť, a to aj na tých najneočakávanejších miestach. Spomeňme si napríklad na kvety, ktoré rastú pri ceste: nikto ich nezasadil, a predsa narástli, vďaka semienkam, ktoré sa tam ocitli akoby náhodou, a dokážu ozdobiť asfaltovú šed', ba dokonca urobiť diery v jeho tvrdom povrchu.

V Kristovi sme teda semenami. No nielen to, sme „semenami pokoja a nádeje“. Ako hovorí prorok Izaiáš, Boží Duch dokáže premeniť suchú a vyprahnutú púšť na záhradu, na miesto odpočinku a pokoja: „*Až bude na nás vyliaty duch z výsosti, vtedy bude z púšte sad a sad bude pokladaný za les. V púšti sa usadí právo a v sade sa rozhostí pravda. Účinkom pravdy bude pokoj a dielom pravdy mier a bezpečnosť navždy. Môj ľud bude bývať v príbytku pokoja, v stánkoch bezpečných a v sídlach bezstarostných*“ (*Iz* 32, 15 – 18).

Tieto prorocké slová, ktoré budú od 1. septembra do 4. októbra sprevádzať ekumenickú iniciatívu Mesiac stvorenstva, veľmi zdôrazňujú, že na to, aby bolo možné vo svete vnímať toto „Božie pohladenie“ (porov. *Laudato si'* 84), je popri modlitbe potrebná vôľa a konkrétne činy. Zdá sa, že spravodlivosť a právo v skutku naprávajú nehostinnosť púšte. Ide o mimoriadne aktuálne hlásanie. V rôznych častiach sveta je dnes zrejmé, že naša zem sa rúti do záhuby. Všade sa prejavuje nespravodlivosť, porušovanie medzinárodného

práva a práv národov, nerovnosť a chamtivosť, ktoré spôsobujú odlesňovanie, znečisťovanie, stratu biodiverzity. Extrémne prírodné javy spôsobené antropogénne vyvolanými klimatickými zmenami sú čoraz intenzívnejšie a častejšie (porov. apoštolská exhortácia *Laudate Deum* 5), nehovoriac o strednodobých a dlhodobých dôsledkoch ľudskej a ekologickej devastácie spôsobenej ozbrojenými konfliktmi.

Akoby sme si stále neuvedomovali, že ničenie prírody nepostihuje všetkých rovnako: pošliapavanie spravodlivosti a mieru znamená, že najtvrdšie sú postihnutí tí najchudobnejší, marginalizovaní a vylúčení. Príznačné je v tomto smere utrpenie domorodých komún.

A to nie je všetko: samotná príroda sa niekedy stáva nástrojom výmeny, tovarom, o ktorom sa vyjednáva v záujme hospodárskeho alebo politického zisku. V tejto dynamike sa stvorenstvo stáva miestom boja o kontrolu nad životne dôležitými zdrojmi. Dôkazom toho sú poľnohospodárske oblasti a lesy, ktoré sa stali nebezpečnými v dôsledku zamínovania; politika „spálenej zeme“,<sup>1</sup> konflikty ohľadom vodných zdrojov a nespravodlivé rozdelenie surovín, ktoré postihuje najslabšie skupiny obyvateľstva a podkopáva samotnú sociálnu stabilitu.

Tieto rôzne zranenia sú spôsobené hriechom. Toto Boh určite nemal na mysli, keď zveril človeku stvorenému na jeho obraz Zem (porov. *Gn* 1, 24 – 29). Biblia nepodporuje „despotickú nadvládu človeka nad stvorením“ (*Laudato si'*, 200). Naopak, je „dôležité čítať biblické texty v ich kontexte, so správnou hermeneutikou, a pamätať na to, že nás pozývajú „obrať a strážiť“ záhradu sveta (porov. *Gn* 2, 15). „Obráť“ znamená orať alebo pracovať na zemi, „strážiť“ znamená chrániť, starať sa, udržiavať, uchovávať, bdieť. To naznačuje vzťah zodpovednej vzájomnosti medzi človekom a prírodou“ (*tamže*, 67).

Environmentálnu spravodlivosť, ktorú nepriamo ohlasovali proroci, už nemožno považovať za abstraktný pojem alebo vzdialený cieľ. Predstavuje naliehavú potrebu, ktorá presahuje obyčajnú ochranu životného prostredia. V skutočnosti ide o otázku sociálnej, hospodárskej a antropologickej spravodlivosti. Pre veriacich je to navyše aj teologická požiadavka, ktorá má pre kresťanov tvár Ježiša Krista, v ktorom bolo všetko stvorené a vykúpené. Vo svete, kde tí najkrehkejší trpia ničivými dôsledkami klimatických zmien, odlesňovania a znečistenia ako prví, sa starostlivosť o stvorenstvo stáva vecou viery a ľudskosti.

Je najvyšší čas, aby po slovách nasledovali činy. „Povolanie strážiť Božie dielo je podstatnou súčasťou cnostného života a nie niečím voliteľným alebo druhotným aspektom kresťanského života“ (*tamže*, 217). Keď budeme pracovať oddane a s láskou, môže vyklíčiť

---

<sup>1</sup> Porov. Pápežská rada *iustitia et pax*, *Terra e cibo*, LEV 2015, 51 – 53.

mnoho semien spravodlivosti, ktoré prispievajú k pokoju a nádeji. Niekedy trvá roky, kým strom prinesie svoje prvé plody, roky, počas ktorých je celý ekosystém zahrnutý do kontinuity, vernosti, spolupráce a lásky, najmä ak sa táto láska stane zrkadlom oblatívnej Božej lásky.

Spomedzi iniciatív Cirkvi, ktoré sú ako semená zasiate na tomto poli, by som rád spomenul projekt „Borgo *Laudato si*“, ktorý nám pápež František odkázal v Castel Gandolfe ako semeno, ktoré môže priniesť ovocie spravodlivosti a pokoja. Je to projekt integrálnej ekologickej výchovy, ktorá má byť príkladom toho, ako možno žiť, pracovať a vytvárať spoločnosť vďaka uplatňovaniu zásad encykliky *Laudato si*.

Prosím všemohúceho Boha, aby nám zoslal svojho „*ducha z výsosti*“ (Iz 32, 15) v hojnosti, nech tieto semená a im podobné prinesú hojné ovocie pokoja a nádeje.

Encyklika *Laudato si* sprevádza Katolícku cirkev a mnohých ľudí dobrej vôle už desať rokov: nech nás naďalej inšpiruje a nech si čoraz viac spoločne volíme integrálnu ekológiu ako smer, ktorým sa treba uberať. Tak sa budú množiť semená nádeje, ktoré treba „strážiť a pestovať“, a to vďaka milosti zmŕtvychvstalého Krista, našej veľkej a nezlomnej Nádeje. V jeho mene vám všetkým udeľujem požehnanie.

*Vo Vatikáne 30. júna 2025, na spomienku Prvých svätých mučeníkov Cirkvi v Ríme*

LEV PP. XIV.